

Sygn. akt: I C 296/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Żelewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 czerwca 2023 r. w G.

sprawy z **powództwa (...) Banku (...) S.A. w W.**

przeciwko **G. D.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąży powoda uznając je za uiszczone.

Sygnatura akt I C 296/22

UZASADNIENIE

Powódka (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła pozew przeciwko G. D. o zapłatę kwoty 53.449,53 zł wraz z odsetkami ustawowymi maksymalnymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 47.317,26 zł od dnia 4 listopada 2021 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, iż zawarła z pozwanym umowę kredytu. Kwota kredytu została wypłacona na rachunek pozwanego. Oprocentowanie kredytu było ustalone według zmiennej stopy procentowej, nadto w przypadku niespłacenia przez kredytobiorcę części lub całości raty, należność z tego tytułu stawała się zadłużeniem przeterminowanym, od którego powodowi należały się odsetki w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Wobec zaprzestania przez pozwanego terminowego regulowania zobowiązań wynikających z umowy, powód poinformował go o powstałym zadłużeniu i możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, przypominając o konieczności spłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy. W związku z brakiem spłaty, pismem z dnia 10 lutego 2021r. powód wypowiedział umowę, co spowodowało, że całe zadłużenie stało się zadłużeniem przeterminowanym. Przed wytoczeniem powództwa powód wezwał pozwanego do zapłaty, lecz wezwanie zostało zwrócone z adnotacją „brak dokładnego adresu”.

(pozew, k. 3-6)

Kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wniósł o oddalenie powództwa. Kurator ustalił, że pozwany prowadzi działalność pod adresem G., ul. (...), co oznacza, że monit oraz wypowiedzenie zostały wysłane na nieprawidłowy adres i były nieskuteczne.

(pismo kuratora z dnia 26 maja 2022r., k. 49, pismo kuratora z dnia 10 stycznia 2023r., k. 93)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 listopada 2019 roku pomiędzy powodem (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. a pozwanym G. D. została zawarta umowa pożyczki nr (...).

Zgodnie z brzmieniem § 1 ust. 1 powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 49.419,61 zł, obejmującej całkowitą kwotę pożyczki oraz kwotę przeznaczoną na zapłatę kosztów związanych z udzieleniem pożyczki, wymienionych w § 2, na okres kredytowania wynoszący 96 miesięcy. Wedle postanowień umowy całkowita kwota pożyczki (bez kredytowanych kosztów pożyczki) wynosiła 43.000 zł (§ 1 ust. 2), całkowity koszt pożyczki wynosi 28.971,74 zł (§ 1 ust. 3), a całkowita kwota do zapłaty wynosiła 71.971,74 zł (§ 1 ust. 4).

Stosownie do § 2 pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty przy wypłacie przez (...) SA pożyczki kosztów obejmujących prowizję za udzielenie pożyczki w wysokości 6.419,61 zł.

Wypłata pożyczki miała nastąpić jednorazowo w dniu 13 listopada 2019r. przelewem na rachunek bankowy: (...) (§ 4 ust. 1).

W myśl umowy kwota pożyczki określona w § 1 ust. 1 była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 9,99 % w stosunku rocznym (§ 5 ust. 1).

Wedle § 5 ust. 2 w okresie obowiązywania umowy, (...) SA dokona obniżenia albo podwyższania oprocentowania pożyczki w przypadku odpowiednio wzrostu lub spadku wysokości stopy referencyjnej NBP.

Wedle § 6 ust. 1 pożyczkobiorca jest zobowiązany do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w 96 równych ratach kapitałowo – odsetkowych, płatnych w okresach miesięcznych, do dnia 13 – go każdego miesiąca, w wysokościach i terminach wyszczególnionych w planie spłaty. W dniu zawarcia umowy wysokość pierwszej i kolejnych rat wynosiła 749,93 zł, zaś ostatniej 728,39 zł.

Kwoty niespłaconych w całości lub w części rat pożyczki – w terminach określonych zgodnie z § 6 – stają się następnego dnia po upływie tych terminów zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym (§ 8 ust. 1). W przypadku nie spłacenia raty w terminie, (...) SA pobiera od kwoty zaległej raty odsetki według zmiennej stopy procentowej zadłużenia przeterminowanego (§ 8 ust. 2). Stopa procentowa odpowiada aktualnej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikającej z powszechnie obowiązujących przepisów prawa i w dniu zawarcia umowy wynosi dwukrotność stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych tj. 14 % w stosunku rocznym (§ 8 ust. 3).

Jak stanowił § 11 ust. 2 i 3 (...) SA może wypowiedzieć umowę m.in. w przypadku niedotrzymania przez pożyczkobiorcę warunków określonych w umowie. W takim przypadku termin wypowiedzenia wynosi 30 dni i jest liczony od dnia następnego po dniu odebrania przez pożyczkobiorcę przesyłki poleconej zawierającej wypowiedzenie, nadanej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Wedle § 11 ust. 4 (...) SA wysyła wypowiedzenie umowy na piśmie, na ostatni adres wskazany przez pożyczkobiorcę.

W myśl § 12 ust. 1 w następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia umowy, całość zadłużenia z tytułu umowy staje się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym, od którego (...) SA nalicza i pobiera odsetki według stopy procentowej, o której mowa w § 8.

(dowód: umowa nr (...) k. 10-15)

Pismem z dnia 14 grudnia 2020r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległej części pożyczki w kwocie 2.107,81 zł w terminie 14 dni od otrzymania monitu, wskazując, że na zadłużenie składa się kapitał (w tym odsetki skapitalizowane) w kwocie 1.224,24 zł, odsetki w kwocie 871,86 zł, odsetki od zaległego kapitału i odsetek skapitalizowanych w kwocie 11,71 zł. W piśmie tym powód poinformował o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania pisma wniosku o restrukturyzację zadłużenia, zastrzegając, że decyzja w sprawie restrukturyzacji zadłużenia wymagać będzie przeprowadzenia oceny sytuacji finansowej pożyczkobiorcy. Przedmiotowe pismo zostało wysłane na adres ul. (...), (...)-(...) G..

(dowód: pismo z dnia 14 grudnia 2020r. k. 17)

Pismem z dnia 10 lutego 2021 roku powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy nr (...) w związku z brakiem spłaty zadłużenia wymagalnego. Wedle oświadczenia termin wypowiedzenia wynosił 30 dni od dnia następnego po jego doręczeniu. Jak wskazano w treści oświadczenia zadłużenie wymagalne wynosiło 2.831,80 zł. Przedmiotowe pismo zostało wysłane na adres ul. (...), (...)-(...) G. i po dwukrotnym awizowaniu zostało zwrócone nadawcy.

(dowód: pismo z dnia 10 lutego 2021r. k. 18, koperta k. 19)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez powoda.

W ocenie Sądu orzekającego brak było podstaw do odmowy wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów prywatnych w postaci umowy pożyczki nr (...), wezwań do zapłaty, a także wypowiedzenia umowy. Zważyć bowiem należy, iż do akt sprawy przedłożono oryginał podpisanej umowy, a żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności podpisów złożonych pod tym dokumentem. Z kolei, dokumenty w postaci wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy zostały złożone zarówno w formie kopii, jak też dołączono dodatkowo zwróconą przez operatora pocztowego korespondencję skierowaną do pozwanego. Z urzędu Sąd nie doszukał się żadnych okoliczności mogących wzbudzać wątpliwości co do autentyczności przedłożonych dokumentów i w ramach swobodnej oceny dowodów uznał, że odzwierciedlają one rzeczywistą treść stosunku prawnego zawartego przez strony, treść składanych przez powoda oświadczeń, jak również wskazują faktyczny adres, na jaki przesyłana była korespondencja kierowana do pożyczkobiorcy.

Podstawę prawną powództwa stanowiły art. 720 k.c. w zw. z art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 246). W myśl art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Stosownie zaś do treści art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, zaś w myśl ust. 2 pkt 1 za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zważyć bowiem należy, iż strona powodowa nie zdołała wykazać, że umowa została prawidłowo wypowiedziana, a co za tym idzie, że całość niespłaconego kapitału kredytu stała się natychmiast wymagalna. Jak wynika z przedstawionych dokumentów zarówno wezwanie do zapłaty z pouczeniem o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację kredytu, jak również oświadczenie o wypowiedzeniu umowy zostały wysłane na adres ul. (...), (...)-(...) G. Tymczasem w mieście G. nie ma ulicy o takiej nazwie, jest natomiast ul. (...). Jak wynika z ustaleń poczynionych przez kuratora pozwany prowadził działalność właśnie pod adresem (...)-(...) G., ul. (...). Zważyć należy, iż zgodnie z treścią art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Jak wskazuje się w judykaturze możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia przez adresata nie może być utożsamiana z rzeczywistym zapoznaniem się przez niego z tym oświadczeniem. Skuteczne złożenie oświadczenia woli następuje także w sytuacji, w której co prawda adresat oświadczenia woli nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, albowiem doszła do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać. Wystarczające jest, aby oświadczenie woli doszło do adresata w sposób stwarzający mu realną możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia. Nie wymaga się badania, czy adresat rzeczywiście zapoznał się z oświadczeniem woli, lecz weryfikuje się, czy istniała taka możliwość. Złożenie oświadczenia woli ma miejsce także wtedy, gdy adresat, mając możliwość zapoznania się z jego treścią, z własnej woli nie podejmuje przesyłki pocztowej zawierającej

to oświadczenie (por. wyrok SA w Białymstoku z 31 stycznia 2019r., I ACa 673/18, L.). W świetle zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego nie ulega wątpliwości, że wezwanie do zapłaty oraz wypowiedzenie zostały wysłane przez bank na adres, który nie istnieje. Brak adnotacji o „braku adresu” poczynionej na korespondencji przez operatora pocztowego i poczynienie adnotacji o awizowaniu przesyłki nie daje żadnej gwarancji, że operator pocztowy próbował doręczyć korespondencję na adres, pod którym pozwany prowadził działalność (a który został ustalony przez kuratora), mimo że została ona zaadresowana na adres nieistniejący. W orzecznictwie co prawda wskazuje się, że dwukrotne awizowanie przesyłki poleconej stwarza domniemanie faktyczne możliwości zapoznania się przez adresata z treścią oświadczenia, a skutkiem tego domniemania jest przerzucenie na adresata ciężaru dowodu braku możliwości zapoznania się z treścią oświadczenia (zob. wyrok SN z 28 lutego 2002 r., III CKN 1316/00, L.; wyrok SN z 20 stycznia 2004 r., II CK 358/02, L.; wyrok SN z 5 października 2005 r., I PK 37/05, OSNAPiUS 2006, Nr 17–18, poz. 263; wyrok SN z 20 listopada 2014 r., I PK 88/14, L.). Niemniej o takim domniemaniu może być mowa tylko w przypadku skierowania korespondencji na adres pod którym adresat miał możliwość rzeczywistego zapoznania się z treścią oświadczenia. W sytuacji, gdy oświadczenie zostało wysłane na adres, który obiektywnie nie istnieje, takiej możliwości nawet hipotetycznie nie ma.

Z tych samych przyczyn nie można uznać, że powód przeprowadził prawidłowo procedurę, jaka powinna poprzedzać wypowiedzenie umowy w myśl art. 75c ust. 1 Prawa bankowego. Wedle art. 75c ust. 1 Prawa bankowego jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. Stosownie do ust. 2 w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Wezwanie do zapłaty zostało – podobnie jak wypowiedzenie – wysłane na nieistniejący adres. Do akt nie przedłożono ani zwróconej koperty ani też potwierdzenia odbioru. Przepis art. 75c ustawy Prawo bankowe ma charakter bezwzględnie obowiązujący, tym samym wypowiedzenie umowy pożyczki nie może być konwalidowane poprzez wytoczenie powództwa oraz doręczenie pozwanemu odpisu pozwu.

Nieskuteczność wypowiedzenia oznacza brak postawienia kredytu w stan natychmiastowej wymagalności. Przy takiej podstawie faktycznej powództwa, kiedy powód domaga się zapłaty całej kwoty w związku z postawieniem reszty niespłaconego kredytu w stan natychmiastowej wymagalności, to tak skonstruowane roszczenie nie odnosi się do żądania zapłaty bieżących rat, których termin płatności wynika z harmonogramu przyjętego w umowie kredytowej (art. 321 k.p.c.), gdyż przy tak sformułowanym żądaniu pozwu, żądanie zapłaty bieżących rat nie było objęte zarówno żądaniem, a w konsekwencji rozstrzygnięciem (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2021r., I ACa 1076/19, L.). W niniejszej sprawie powód nie sformułował żądania co do częściowego uwzględnienia powództwa w zakresie rat wymagalnych, stąd będąc związany żądaniem oraz podstawą faktyczną żądania Sąd nie mógł uwzględnić powództwa tylko co do części rat, które stały się wymagalne do dnia wyrokowania.

W tych okolicznościach, na podstawie art. 720 k.c. w zw. z art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim a contrario powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy w całości obciążył nimi powoda jako stronę przegrywającą niniejszy spór.